

Globalna učna enota

AVTOR:	Davide Marco Giachino
DRŽAVA:	Italija
NASLOV:	Kuhajmo skupaj!
STAROST UČENCEV/DIJAKOV:	8 – 14
ŠOLSKE PREDMETI:	biologija, gospodinjstvo, naravoslovje, spoznavanje okolja
TRAJANJE:	4 šolske ure

Znanje in razumevanje na področju globalnega učenja:

Družbena pravičnost in enakost	Pravičnost med socialnimi skupinami	Neenakost v družbi	Vzroki revščine	Razumevanje globalne problematike in razprav
	Vzroki in učinki neenakosti	Osnovne pravice in dolžnosti	Različni vidiki izkoreninjanja neenakosti	
Globalizacija in soodvisnost	Trgovanje med državami	Zavedanje soodvisnosti	Odnos med ekonomskimi in političnimi sistemi globalnega severa in juga	Kompleksnost globalnih tem
	Pravična trgovina	Poznavanje političnega sistema domače države in drugih držav	Etično potrošništvo/potrošnja	
Trajnostni razvoj	Odnos med človekom in okoljem	Različni pogledi na gospodarski in družbeni razvoj – lokalno in globalno	Globalni imperativ trajnostnega razvoja	Razumevanje ključnih izzivov trajnostnega razvoja
	Zavedanje omejenosti virov	Razumevanje različnih scenarijev glede prihodnosti	Trajnosten način življenja	
Raznolikost	Prispevek različnih kultur, vrednot, verovanj na kvaliteto našega življenja	Predsodki in načini spopadanja z njimi	Razumevanje raznolikosti	Poglobljeno razumevanje različnih kultur in družbenih skupin

Veščine in kompetence na področju globalnega učenja:

Kritično razmišljanje	Zaznavanje predsodkov, stereotipov in mnenj	Medijska pismenost	Kritična analiza/presoja pridobljenih informacij	Spoprijemanje z zahtevnejšimi vsebinami in vprašanji
	Vrednotenje različnih stališč	Odločanje na podlagi pridobljenega znanja	Odločanje na podlagi vrednot/etike	Spoprijemanje s kompleksnimi temami in dilemami
Sposobnost učinkovitega argumentiranja	Iskanje in izbor dokazov	Učenje, kako razviti oz. spremeniti mnenje na osnovi utemeljenih argumentov	Razumno in prepričljivo utemeljevanje na osnovi realnih informacij	Politična pismenost
	Predstavitev utemeljenih primerov	Sodelovanje v relevantnih družbenih in političnih procesih	Povezovanje lokalnih in globalnih vsebin in izkušenj	
Sodelovanje in reševanje konfliktov	Sprejemanje in sodelovanje v skupinskih odločitvah	Pogajanje	Sklepanje kompromisov	Mediacija (posredovanje)

Vrednote in stališča na področju globalnega učenja:

Empatija in občutek za skupno človeštvo	Čut za pomembnost, »vrednost« vsakega posameznika	Dovzetnost, odprtost		
Predanost socialni pravičnosti in enakopravnosti	Naraščajoče zanimanje za dogajanje v svetu	Skrb glede nepravičnosti in neenakosti	Predanost družbeni pravičnosti in neenakosti	Zavezanost izkoreninjenju revščine
	Čut za pravičnost	Pripravljenost ukrepati proti neenakosti	Integriteta	Solidarnost
Skrb za okolje in trajnostni razvoj	Čut za odgovornost do okolja in do rabe virov	Zavedanje vpliva našega načina življenja na ljudi in okolje	Zavedanje prihodnosti planeta in prihodnjih generacij	Zavezanost trajnostnemu razvoju
Prepričanje, da lahko naredimo spremembe	Prepričanje, da se situacija lahko izboljša in k temu lahko prispeva vsak posameznik	Pripravljenost zavzeti stališče o globalnih vprašanjih	Pripravljenost delovati za bolj enakopravno prihodnost	Delovati kot globalni državljan
Spoštovanje življenja in okolice	Odločanje in prepoznavanje posledic svojih odločitev	Okrepitev sposobnosti skrbeti za okolico	Slediti svojemu življenjskemu stilu, ki prispeva k trajnostnemu razvoju planeta	
Sposobnost izzvati nepravičnost in neenakost	Prepoznavanje in učenje o alternativnih sistemih	Izpostavljanje stališč, ki ohranjajo neenakosti	Izbira primernih dejavnosti v boju proti neenakosti	Zavzemanje za bolj pravičen in enakopraven svet

Cilji:

- (Dejavnost 1, 2) Učenci se zavedajo družbenega in okoljskega vpliva hrane, ki jo jemo.
- (Dejavnost 1, 2) Se naučijo prepoznati povezave med svojo (pre)hrano in vplivom le-te na kraje in ljudi daleč stran.
- (Dejavnost 1, 2) Izvedo več o sezonskosti hrane.

Dejavnosti:

Dejavnost	Čas	Opis dejavnosti	Nasveti učiteljem
1 Kuhajmo skupaj!	120 min	<p>Učence razdelimo v manjše skupine in jim razdelimo karte, ki prikazujejo različne sestavine. Na začetku jim razdelimo karte z zelenjavo (10), žiti (12) in stročnicami (5) ter jim damo na voljo 15 min, da sestavijo vsaj tri različne recepte. Koliko kart s sestavinami je potrebno vključiti v recept, prepustimo njihovi odločitvi. Na koncu te faze naj vsaka skupina svoj recept predstavi ostalim v razredu.</p> <p>Učitelj (ali učenec) vodi "tržnico", kjer lahko učenci zamenjajo svoje karte za nove sestavine, a pozor: cene predstavljajo okoljsko ceno in ne običajne cene v trgovini.</p> <p>1 mesna karta = 7 zelenjavnih kart (ZK) + 8 kart z žiti (ŽK) + 2 karti s stročnicami (SK)</p> <p>1 sirova karta = 3 ZK + 4 ŽK + 2 SK</p> <p>1 karta z jajci = 2 ZK + 4 ŽK + 1 SK</p> <p>Učenci sestavijo tri nove recepte s sestavinami, ki so jih "kupili" na tržnici, in jih predstavijo sošolcem.</p> <p>Na koncu tega koraka lahko ponudite tudi nove sestavine (kakav, sladkor, mleko itd.) s cenami:</p> <p>1 karta s sladkorjem = 3 ZK + 2 ŽK + 1 SK</p> <p>1 kakavova karta = 4 ZK + 2 ŽK + 1 SK</p> <p>1 mlečna karta = 2 ZK + 1 ŽK + 1 SK</p> <p>Učenci sestavijo tri nove recepte s sestavinami, ki so jih "kupili" na tržnici, in jih predstavijo sošolcem.</p> <p>Sledi diskusija, v kateri sodeluje razred.</p>	<p>Pomembno je, da se težavnost pri sestavljanju receptov iz ene faze v drugo povečuje.</p> <p>V diskusiji izpostavite, kako se je število kart zmanjšalo proti koncu igre.</p>
2 Sezonska igra	60 min	<p>Učence (4 - 5) razdelimo v skupine. Vsaka skupina dobi plakat, razdeljen na štiri dele, ki predstavljajo štiri letne čase, ter 20 manjših barvnih sličic z različnimi vrstami sadja in zelenjave (uporabite lahko tiste iz prejšnje igre, ali izrežete/narišete svoje).</p> <p>Cilj igre je ugotoviti, v katerem letnem času je sezona za posamezno sadje in zelenjavo, in odložiti sličico v pravičen razdelek. Ta korak naj ne bi trajal več kot 20 minut.</p> <p>Na koncu dejavnosti začnemo z diskusijo, v kateri preverimo rešitve Sezonske igre, s pomočjo katere učenci razumejo pomen kupovanja in kuhanja oziroma uživanja sezonske</p>	<p>Pomembno je, da se učenci zavedajo pomena sezonske hrane; večina ljudi ne ve več, v katerem letnem času je na voljo (lokalno in v naravnih razmerah – na polju, ne v rastlinjakih) določeno sadje ali zelenjava.</p> <p>Zato naj učenci delijo</p>

		hrane.	svoje napake tudi s sošolci v razredu, saj se učimo na napakah.
--	--	--------	---

Učni pripomočki:

- (Dejavnost 1, 2) Karte z različnimi sestavinami (20 sličic).
- (Dejavnost 2) 4 do 5 plakatov za Sezonsko igro.

Učila:

- (Dejavnost 1, 2) Spletni članek »Soft cheese for a clean planet«:
http://www.slate.com/articles/health_and_science/the_green_lantern/2009/12/soft_cheese_for_a_clean_planet.html.
- (Dejavnost 1, 2) Strokovni članek »Land, irrigation water, greenhouse gas, and reactive nitrogen burdens of meat, eggs, and dairy production in the United States«:
<http://www.pnas.org/content/111/33/11996>.

Vprašanja za diskusijo:

- (Dejavnost 1) Zakaj je bila priprava recepta v zadnji fazi težja?
- (Dejavnost 1) Zakaj so meso, jajca, sir ipd. v naši igri dražji od ostalih sestavin?
- (Dejavnost 1) Zakaj v pravi trgovini te sestavine niso tako drage?
- (Dejavnost 1) Kaj je okoljska cena hrane?
- (Dejavnost 1) Od kje vse prihaja naša hrana?
- (Dejavnost 2) Kje in zakaj smo naredili napake (če smo jih)?
- (Dejavnost 2) Večina ljudi pri nakupovanju ne gleda na sezonskost hrane, zakaj?
- (Dejavnost 2) Ko v supermarketu najdemo sadje, zelenjavo ipd., za katero takrat ni sezone, od kod mislite, da je prišla, oz. kako je bila pridelana?

Priloge:

- (Dejavnost 1, 2) Priloga 9a. List z različnimi živili, ki jih izrežemo (20 sličic).
- (Dejavnost 2) Priloga 9b. Primer plakata, razdeljenega na štiri dele.

Evalvacija:

Preprosto orodje za evalvacijo učne enote z vidika učencev je lahko, da tablo ali plakat razdelimo na dva dela; na enega učitelj napiše "bilo mi je všeč" in na drugega "lahko bi bilo boljše". Na spontan način brez posebnega reda naj vsak učenec napiše svoje vtise.

O vtisih se lahko pogovorimo z učenci, lahko pa ta korak tudi izpustimo.